

RAT · ESTONIA ·

TOOPUNALIPU ORDENIGA
EESTI NSV RIIKLIK AKADEEMILINE
OOPERI- JA BALLETTITEATER
„ESTONIA”

Minu veetlev leedi
(„MY FAIR LADY”)

Musical 2-s vaatuses 16 pildis
(Bernhard Shaw näidendi «Pygmalion» järgi)

Muusika: Frederick Loewe

Stsenaarium: Gabriel Pascal

Libreto ning laulude tekstid: Alan Jay Lerner

Eestikeelne tõlge: Vidrik Kivilo

Laulutekstide tõlge: Edla Kumar ja Enn Vetemaa

1964

VOLDEMAR PANSO JA...

...TEMA ABILISED

Lavastaja: **Voldemar Panso**
Lavastaja assistent: **Sulev Nõmmik**
Dirigent: **Helmut Orusaar**
Lavakujundus: **Lembit Roosa**
Kostüümid: **Melanie Kaarma**
Koormeister: **Ira Trilljärv**
Ballettmeister: **Mai Murdmaa**
Kontsertmeister: **Viive Ernesaks**

Etenduse juht: **Juta Uibopuu**

Tegelased:
(lavale ilmumise järjekorras)

Kolm tänavakunstnikku	Berta Krumm Piia Tiitus Anton Bome Peeter Roos Ilmar Silla
Mrs. Eynsford-Hill	• Leida Soom
Eliza Doolittle	• Linda Rummo Silvia Urb Eesti NSV teen. kunstnik
Freddy Eynsford-Hill	• Harri Vasar
Kolonel Pickering	• Hugo Malmsten Arne Mikk
Henry Higgins	• Endel Pärn
Mees Selseyst	Verni Kirs Ahti Männik
Mees Hoxtonist	Heino Rikas Meinhard Robas
Esimene londonlane	Avo Hinno Endel Lätti
Teine londonlane	Edgar Härmsen Erivan Veesaar
Baarimees	• Artur Linnamägi
Harry	• Vello Viisimaa
Jamie	• Heino Otto Eesti NSV teen. kunstnik
Alfred Doolittle	• Alfred Mering
Mrs. Hopkins	• Eva Meil
Vihased mehed	Olev Põldoja Edgar Härmsen
Mrs. Pearce	• Sophie Sooäär
Toapoiss	Ilmar Kuusemets Uno Heinapuu

Mrs. Higgins	• Linda Sellistemägi
Autojuht	Anton Bome Peeter Roos
Lord Boxington	Felix Juhandi
Lady Boxington	Erika Kõverjalg
Kordnik	Olev Põldoja Arnold Vikat
Major Domus	Alo Vallimäe
Lilleneiu	Heljo Kuusemets Gertrud Üppis
Lord Tarrington	Ilmar Silla
Lady Tarrington	Elga Rips
Zoltan Karpathy	• Ervin Kärvet
Themistocles Stephanos	Garibaldi Kivisalu Agu Püümann
Proua Stephanos	Serafima Stankevits Signe Tamm
Transilvaania kuninganna	Kiira Kikerpuu Asta Ots
Transilvaania prints	• Valter Luts
Mrs. Higgins toatüdruk	Valve Sirel

Tegevus toimub Londonis 1912. a.

Lavastusala juhataja: Felix Künnapuu
 Dekoratsiooniala juhataja: Felix Thaling
 Kostüümiala juhataja: Linda Kagovere
 Jumestusala juhataja: Serafima Gromova
 Valgustusala juhataja: Voldemar Loss
 Rekvisiidiala juhataja: Arnold Maripuu
 Lavameister: Heinrich Toots

«MINU VEETLEV LEEDI» JA «PYGMALION»
 EHK
 MUSICAL JA SHAW

Kui «My fair Lady» komponist ja libretist pärast kolossaalset menu ja kergeltteenitud miljoneid dollareid 1960. aastal oma järgmise loominguga New Yorgis esietendusele tulid, kukkus see hiilgavalt läbi.

Milles oli siis viga? Autorid olid ju samad? Ei, siiski mitte täiesti samad. Puudus Bernhard Shaw!

Kui otsida «Leedi» edu saladusi, siis tuleb seda otsida eelkõige Shaw ja ta «Pygmalioni» juurest. Libretist on õnneks säilitanud mitte ainult Shaw tegelased ja nende eredad karakterid, vaid ka põhilise osa dialoogist, seega põhilise osa Shaw mõttest ja vaimust.

«Pygmalioni» vaatused on osavalt tükeldatud piltideks, mis lisab juurde välist dünaamikat ja hoogu. Kuigi laulutekstid oma tasemelt ei ulatu Shaw dialoogi nivoo, on nad siiski osavalt ja tegevuslikult vahele lükitud, lihtsalt ja meeldejäädvalt viisistatud või siis retsitatiivi või otse deklamatsiooni tingivalt rütmistatud (enamik Higginsi «riimi-monoloogid»), mis nõuavad näitlejalt meisterlikku sõna ja rütmilist valitsemist.

ELIZA JA HENRY HIGGINS

Võrreldes näidendiga on muutunud lõpplahendus. «Pygmalionis» autor jätab otsad lahti ja järelsõnas põhjendab oma paradoksaalset lahendust — Eliza jõudvat lõpuks Freddy juurde. «Leedis» toob libretist Eliza tagasi Higgins juurde. Libretist nagu vaidleks Shaw'ga, sest tekstiraamatus on tal märkus: «Ja — andku Shaw ja taevas mulle andeks! — ma pole sugugi kindel, et tal on õigus».

Kas abielluvad Eliza ja Henry Higgins, ei selgu ka «Minu veetlevas leedis» ja selle üle ei maksakski lugupeetud teatrikülastajal oma pead murda. Mõtteline aktsent on kusagil mujal, mis on palju tähtsam ja väärtuslikum ning milles peegeldub Shaw humanistlik tuum.

TEOSE MÖTTEST

Henry Higgins, silmapaistev foneetika professor, veab kihla, et ta kuue kuuga vormib tänavarentslite lilleneiu selliseks, keda võib esitleda hertsoginnana mõnel saatkonnaballil.

Kogu järgnev tegevus ongi lilleneiu ümbervormimine, mida Higgins sooritab talle omase kire ja hooa. Higgins vormib Elizat nagu kunstnik savi. Hinge Higgins jaoks ei eksisteeri. Ta lihtsalt ei märka seda.

Kuid toimub kummaline muutus nagu antiikses müüdis Küprose kuninga Pygmalioniga. Kunstnik armub oma loodud kunstiteosesse. See metamorfoos toimub märkamatu. Eliza vormub ja muutub, muutes ka enda vormijat. See kõik ei lähe libedalt, Eliza võitlus — see on võitlus inimväärikuse, vastastikuse võrdsuse ja lugupidamise eest, mis on iga tõelise armastuse alus, ja mis on palju tähtsam ja hinnalisem kui seltskondlik lihv, head kombid ja kaunis keel.

Hingeline ilu kui inimese väärtuse moodsupuu, vastastikune lugupidamine kui armastuse tõeline alus — siia on suunanud Shaw oma targa pilgu ja see on «Minu veetleva leedi» peamine väärtus.

«LEEDI» SAATUSEST

Muusikaline komöödia (tavaliselt tarvitatakse lühendatud vormi — musical) on Ameerika laps. Seal väga populaarseks saanud ja opereti täiesti välja tõrjunud, tungib musical ka Euroopasse. Üks koberdamaid ja menukamaid musicalide hiigelseeriast on «My fair Lady».

Ta esietendus New Yorgis 1956. aastal. Endine õllepoe pianist Frederick Loewe kui muusika autor, samuti libretist ja ettevõtja olid peagi miljonärid. Kogu lavastusele võeti patent, mängida tohiti ainult ettekirjutatud kostüümide ja dekoratsioonidega, samuti ettenähtud liikumise järgi. Kõik teenisid.

1958. a. oli Euroopa esietendus Londonis, 1959. aastal etendus «Leedi» Stokholmis, Helsingis ja Kopenhaagenis, 1960. a. Oslos ja Amsterdamis, 1961. a. Lääne-Berliinis.

Mõningad aastad tagasi töid ameeriklased oma «Leedi» Nõukogude Liitu. Pärast menukaid külalisetendusi asusid ka meie muusikateatrid selle musicali lavastamisele. Odessa ja Riia on olnud senini pioneerideks.

JA LÕPUKS

Juba muusikalise komöödia žanr eeldab, et teatrikülastaja lahkub etendusest heatujulisena, äsja kuulnud meloodiad helisemas kõrvus. Nii see peabki olema. Ja ometi on kasulik just siin meenutada Shaw mõttetera: «Kui mõni asi on naljakas, siis otsi ta's varjatud tõde!»

Vold. Panso

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ОРДЕНА
ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ
АКАДЕМИЧЕСКИЙ ТЕАТР
ОПЕРЫ И БАЛЕТА ЭСТОНСКОЙ ССР

«Э С Т О Н И Я»

Моя прекрасная леди

Музыкальная комедия в 2-х действиях, в 16-и картинах
(По пьесе **Бернарда Шоу** «Пигмалион»)

Музыка **Фредерика Лоу**

Сценарий **Габриэла Паскаля**

Либретто и текст песен **Алана Джей Лернера**